

«Περίληψη των θέσεων και προτάσεων που εκφράστηκαν στη Δημόσια Διαβούλευση της Επιτροπής Ανταγωνισμού ως προς τη μη ύπαρξη συνθηκών ανταγωνισμού στον κλάδο διανομής Τύπου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του Ν. 3959/2011 όπως ισχύει»

I.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού (εφεξής και «ΕΑ») αποφάσισε στις 23.12.2020 την εκκίνηση κανονιστικής παρέμβασης στον κλάδο διανομής Τύπου. Στις 23.3.2021 δημοσιεύτηκαν οι απόψεις της ΕΑ αναφορικά με την έλλειψη συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην αγορά διανομής έντυπου Τύπου (εφεξής και «Απόψεις»)¹.
2. Σε συνέχεια των Απόψεων, η ΕΑ κάλεσε κάθε ενδιαφερόμενο να συμμετάσχει στη δημόσια διαβούλευση από τις 24.3.2021 έως 22.4.2021.
3. Το παρόν κείμενο παρουσιάζει μία περίληψη των υποβληθεισών απόψεων², στην μη εμπιστευτική εκδοχή τους κατά τρόπο που να διασφαλίζει, το απόρρητο της ταυτότητας του προσώπου που τις διατύπωσε. Επίσης, δεν ανακοινώνονται στοιχεία, που έχουν χαρακτηριστεί ως εμπιστευτικά και απόρρητα από το πρόσωπο ή την εταιρία που τα διαβίβασε ή τα απέστειλε.
4. Επισημαίνεται ότι οι απόψεις των συμμετεχόντων στη δημόσια διαβούλευση, οι οποίες παρατίθενται κατωτέρω σε περίληψη, δεν απηχούν τις θέσεις και τις απόψεις της ΕΑ.

I.2 ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ

5. Στη δημόσια διαβούλευση συμμετείχαν συνολικά ένας συνδικαλιστικός φορέας εταιριών που δραστηριοποιούνται στην αλυσίδα διανομής Τύπου³, επτά (7) εκδοτικές εταιρίες⁴, το πρακτορείο

¹ Απόψεις Επιτροπής Ανταγωνισμού – Κανονιστική Παρέμβαση στον Κλάδο Διανομής Τύπου: Δημόσια Διαβούλευση < https://www.epant.gr/files/2021/kanonistiki/apopseis_ea_kanonistiki_typos.pdf > («Απόψεις»).

² Βλ. υπ' αριθ. 3716/2006 Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης («ΥΑ 3716/2006») με θέμα «Διαδικασία Δημόσιας Διαβούλευσης του άρθρου 5 του ν. 703/1977». Η υπ' αριθ. 3716/2006 ΥΑ εξακολουθεί να ισχύει, κατά το μέρος που δεν έρχεται σε αντίθεση προς τις επιμέρους ρυθμίσεις του Ν. 3959/2011, ενώ κατά το κεφάλαιό της που αντίκειται στις ρυθμίσεις του Ν. 3959/2011, πρέπει να θεωρηθεί ότι καταργήθηκε και κατισχύει η νεότερη διάταξη του Ν. 3959/2011. Η ΥΑ 3716/2006 προβλέπει ότι «[...] 6. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήξη της διαβούλευσης, καταχωρίζει στο διαδικτυακό τόπο της [και του Υπουργείου Ανάπτυξης] περίληψη των απόψεων, οι οποίες εκφράστηκαν, κατά τρόπο που να διασφαλίζει, το απόρρητο της ταυτότητας του προσώπου που τις διατύπωσε. Επίσης, δεν ανακοινώνονται στοιχεία, που έχουν χαρακτηριστεί ως εμπιστευτικά από το πρόσωπο που τα διαβίβασε ή τα απέστειλε.

³ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3661/23.04.2021 επιστολή.

⁴ Κάθε μία εκ των οποίων λαμβάνει αύξουσα αρίθμηση, ήτοι Εκδοτική 1, Εκδοτική 2 κλπ έως και Εκδοτική 7 (βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. 3606/22.04.2021, 3574/21,04,2021, 3597/22.04.2021, 3669/23.04.2021, 3635/22.04.2021 και 3603/22.04.2021 αντίστοιχα).

Άργος⁵, καθώς και ένα φυσικό πρόσωπο, χωρίς να διευκρινίζει την ιδιότητά του⁶. Τα εν λόγω μέρη παρέθεσαν τις θέσεις τους επί των Απόψεων. Οι συλλεχθείσες θέσεις των ανωτέρω παρατίθενται ακολούθως εν περιλήψει.

1.2.1 Η άποψη ενός Συνδικαλιστικού Φορέα

6. Στην επιστολή του ο συγκεκριμένος Συνδικαλιστικός Φορέας εστιάζει στα δομικά προβλήματα στη λειτουργία της αγοράς διανομής Τύπου που αντιμετωπίζουν τα τελικά σημεία πώλησης⁷. Περαιτέρω, ο Συνδικαλιστικός Φορέας «χαιρετίζει» την εκκίνηση κανονιστικής παρέμβασης της ΕΑ η οποία υποστηρίζει ότι συμπληρωματικά με τις ελεγκτικές αρμοδιότητές της θα δημιουργήσει «κατάλληλες συνθήκες για την όξυνση του ανταγωνισμού για την αγορά (competition for the market)»⁸. Αναφερόμενος ειδικότερα στα δομικά προβλήματα του κλάδου διανομής Τύπου και επισημαίνοντας την ιδιαιτερότητα του Τύπου ως προϊόν και της σημασίας του στη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος, ο Συνδικαλιστικός Φορέας υποστηρίζει ότι τα σημεία πώλησης, που αποτελούν την «πρώτη γραμμή» για την πώληση του Τύπου στο αναγνωστικό κοινό, έχουν υποστεί διαχρονικά τις συνέπειες αντι-ανταγωνιστικών πρακτικών από τις δραστηριοποιούμενες σε προηγούμενα στάδια επιχειρήσεις με αποτέλεσμα τη συρρίκνωση των αμοιβών τους.
7. Επιπρόσθετα, ο Συνδικαλιστικός Φορέας κάνει λόγο α) για στρεβλώσεις στον καθορισμό της αμοιβής των σημείων πώλησης που υπολείπεται σημαντικά της αμοιβής των υποπρακτόρων και υποδιανομέων καθώς και της Άργος, και είναι σαφώς χαμηλότερη της αμοιβής (μέχρι και 15-16 ποσοστιαίες μονάδες) των σημείων πώλησης άλλων ευρωπαϊκών χωρών και β) εξαναγκασμό των σημείων πώλησης να αποδεχτούν δυσμενείς όρους συναλλαγής ειδάλλως απειλούνται με διακοπή προμήθειας εντύπων. Όπως σημειώνει, εάν τα ανωτέρω δεν διορθωθούν «τότε θα δούμε ακόμα μεγαλύτερη συρρίκνωση των σημείων πώλησης και δη των περιπτέρων, με αποτέλεσμα την περαιτέρω πτώση των πωλήσεων των εντύπων, αλλά και τη χειροτέρευση όσον αφορά την εξυπηρέτηση της πολυφωνίας»⁹. Ως εκ τούτου καλεί την ΕΑ «να λάβει σοβαρά υπόψη τη δυσμενέστατη θέση στην οποία βρίσκονται οι λιανοπωλητές – περίπτερα και να λάβει κάθε ενδεδειγμένο μέτρο διασφάλισης των εύλογων συμφερόντων μας, δημιουργώντας ένα πλαίσιο αντισταθμιστικής ισχύος έναντι του Πρακτορείου και των διανομέων του, ώστε να λειτουργεί ο ελεύθερος ανταγωνισμός πραγματικά και ανυπόκριτα (όχι θεωρητικά), προς όφελος και των τελικών σημείων πώλησης, που πρέπει να απολαύσουν τους καρπούς του ανταγωνισμού και όχι να σαρωθούν στο όνομά του»¹⁰. Ωστόσο, δεν προτείνει συγκεκριμένα μέτρα που κατά την κρίση του θα συνέβαλαν στην αντιμετώπιση των ως άνω ζητημάτων που θίγει.
8. Πέραν των ανωτέρω ο Συνδικαλιστικός Φορέας υπογραμμίζει την «επεικώς κακή» διακίνηση των εντύπων από τους υποπράκτορες και υποδιανομείς¹¹.

⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 3662/23.04.2021 επιστολή.

⁶ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. 3489/21.04.2021 επιστολή.

⁷ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3661/23.04.2021 επιστολή. Διευκρινίζεται ότι ο φορέας προσκόμισε μη εμπιστευτική εκδοχή των θέσεών του οι οποίες και παρατίθενται συνοπτικά εν προκειμένω.

⁸ Ο. π. βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3661/23.04.2021 επιστολή.

⁹ Ο. π.

¹⁰ Ο. π.

¹¹ Ο. π.

1.2.2 Η άποψη εκδοτικών εταιριών

9. Στην επιστολή της η **Εκδοτική 1**, αναφέρεται στην ανάλυση και τις θέσεις της ΕΑ όπως διατυπώνονται στις Απόψεις σημειώνοντας ότι κατά τα συμπεράσματα της ΕΑ στην αγορά διανομής Τύπου δεν υφίστανται συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού, γεγονός που οφείλεται στο ιδιοκτησιακό καθεστώς του πρακτορείου¹². Κατά την εταιρία, «[τ]ο συμπέρασμα αυτό, [...] είναι ατεκμηρίωτο, διότι λαμβάνεται υπόψη το ήσσονος σημασίας ζήτημα του ιδιοκτησιακού καθεστώτος (μέτοχοι εκδότες), ενώ δεν λαμβάνονται υπόψη τα μείζονος σημασίας ζητήματα, αφενός της λειτουργίας, αφετέρου του τρόπου διοίκησης, της επιχείρησης διανομής Τύπου»¹³. Όπως διευκρινίζει η εταιρία στη συνέχεια της επιστολής της, η έρευνα για τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά διανομής Τύπου δεν πρέπει να επικεντρωθεί στο ιδιοκτησιακό καθεστώς του πρακτορείου αλλά σε ζητήματα που άπτονται αμιγώς της εφαρμογής των διατάξεων του δικαίου ανταγωνισμού. Αξιολογώντας δε τις εναλλακτικές λύσεις που παρατίθενται από την ΕΑ στις Απόψεις της, και ιδίως τις προτεινόμενες λύσεις¹⁴ ως προς τη νομική μορφή του πρακτορείου, την παροχή κινήτρων για είσοδο και άλλων εταιριών στη διανομή εντύπων, την ανάπτυξη της δυνατότητας συλλογικών διαπραγματεύσεων, την παροχή υπηρεσίας διανομής Τύπου μέσω διαδικασίας δημοπράτησης και τη σύσταση Ρυθμιστικής Αρχής με εποπτικό ρόλο στη διανομή του Τύπου, η εταιρία επισημαίνει ότι οι εν λόγω λύσεις όχι μόνο ενέχουν αδυναμίες αλλά «φρονούμε (με εξαίρεση τη λύση της συνεταιριστικής μορφής επιχείρησης διανομής Τύπου, που παραγνωρίζει τα οικονομικά – επιχειρηματικά δεδομένα της αγοράς, όπως αυτά διαπιστώνονται στις απόψεις της ΕΑ) κοινό χαρακτηριστικό στοιχείο τους είναι η έντονη κρατική παρέμβαση. Τέτοιου είδους, όμως, πολιτικές, που περιέχουν κρατική παρέμβαση, είναι αναχρονιστικές, αποδεδειγμένα στην πράξη αποτυχημένες και ευθέως αντιτιθέμενες στην ισχύουσα ως βέλτιστη πολιτική και πρακτική κοινοτική και εθνική πολιτική απελευθέρωσης διά της συμμετοχής ιδιωτών αγορών για βασικά βιοτικά κοινωνικά αγαθά, όπως οι τηλεπικοινωνίες, οι μεταφορές, η ενέργεια, κ.α., και επιπλέον ενδέχεται σοβαρά να θίξουν τον ίδιο τον σκοπό της πολυφωνίας και του πλουραλισμού του έντυπου Τύπου κατά παράβαση της συνταγματικής διάταξης του άρθρου 14, καθόσον δημιουργούνται σχέσεις εξάρτησης και, συνεπώς, ελέγχου μεταξύ των εκδοτών και του Κράτους ή των επιχορηγούμενων από το Κράτος επιχειρήσεων διανομής έντυπου Τύπου»¹⁵. Αντιθέτως, θεωρεί ότι θα λειτουργήσει ενισχυτικά στην ανταγωνιστική ουδετερότητα η αυτορρύθμιση της αγοράς, η θεσμοθέτηση Κώδικα Συμπεριφοράς και η ενίσχυση των εκδοτικών επιχειρήσεων με φορολογικά και επενδυτικά κίνητρα. Σε κάθε περίπτωση η εταιρία επισημαίνει ότι «[ω]ς φορέας της αγοράς εκφράζουμε τους φόβους μας ότι οποιαδήποτε μη τεκμηριωμένη παρέμβαση με αναχρονιστικές ή ανεδαφικές παραδοχές, μπορεί να προκαλέσει «ταφόπλακα» στον ήδη δοκιμαζόμενο και από την πανδημία έντυπο Τύπο»¹⁶.

¹² Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3634/22.04.2021 επιστολή.

¹³ Ο. π. βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3634/22.04.2021 επιστολή.

¹⁴ Διευκρινίζεται ότι πιθανά η εταιρία εννοεί τις λύσεις που παρατίθενται στη Γνωμοδότηση καθώς στις Απόψεις δεν καταγράφονται προτεινόμενες από την ΕΑ λύσεις.

¹⁵ Ο. π.. Η έμφαση της εταιρίας.

¹⁶ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3634/22.04.2021 επιστολή.

10. Από την πλευρά της η **Εκδοτική 2**, επισημαίνοντας την ιδιαιτερότητα του Τύπου ως «προϊόν»¹⁷ υποστηρίζει ότι ο κλάδος των εντύπων αντιμετωπίζει προβλήματα οφειλόμενα στην πτώση των πωλήσεων και κατ' επέκταση των διαφημιστικών εσόδων τα οποία ωστόσο «έχουμε την εκτίμηση ότι μπορούν και πρέπει να αντιμετωπιστούν με κατάλληλες παρεμβάσεις και παροχή κινήτρων από την πλευρά του κράτους»¹⁸. Ειδικότερα, η εταιρία προτείνει την εφαρμογή νέων τεχνολογιών και του γραμμωτού κώδικα καθώς έτσι θα αποτυπώνονται οι πραγματικές πωλήσεις των εφημερίδων, μέγεθος που επηρεάζει και τα εισπραχθέντα από προβαλλόμενες διαφημίσεις έσοδα των εκδοτικών εταιριών, ενώ η χρήση του θα συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των επιστροφών μη πωληθέντων εντύπων, συμβάλλοντας στη μείωση του συνολικού κόστους διανομής τους. Επιπλέον, όπως και η Εκδοτική 1, η Εκδοτική 2 υποστηρίζει ότι η ανάπτυξη φιλικού μηχανισμού μεσολάβησης ή από κοινού (πιθανά μεταξύ Άργος και εκδοτικών εταιριών) σχεδίαση κωδικών συμπεριφοράς θα μπορούσαν να συμβάλουν στη βελτίωση των συναλλακτικών σχέσεων του πρακτορείου με τις εκδοτικές εταιρίες στο πλαίσιο εκσυγχρονισμού του πρακτορείου με γνώμονα τη μείωση του κόστους του και την ενίσχυση της οικονομικής του θέσης και την αποφυγή μελλοντικών αυξήσεων στο κόστος διανομής. Αναφερόμενη δε στο υψηλό κόστος για τη μεταφορά των εντύπων με εναέρια και θαλάσσια μέσα, προτείνει τη «διεξαγωγή διαγωνισμών ενδεχομένως και διεθνών για μεγάλες αναθέσεις»¹⁹ ως μέτρο «για τη μείωση του αντίστοιχου κόστους των εκδοτικών επιχειρήσεων»²⁰. Το εν λόγω μέτρο, κατά την εταιρία, «μπορεί να τύχει εξ ολοκλήρου της κρατικής επιχορήγησης, ώστε το αγαθό του τύπου να παρέχεται σε όλους τους πολίτες με ίσους όρους»²¹. Πάντως, αναφερόμενη στην λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά διανομής Τύπου, η εταιρία σημειώνει ότι μετά την εφαρμογή της νέας εμπορικής πολιτικής της Άργος, με την οποία διασφαλίζεται η διαφάνεια στις επιμέρους χρεώσεις του πρακτορείου, δεν έχουν ανακύψει φαινόμενα εναρμονισμένης συμπεριφοράς ή μονομερών αποφάσεων υπέρ των μετόχων του πρακτορείου, αναγνωρίζει την ομαλή διανομή των εντύπων και υπογραμμίζει ότι με γνώμονα την πολυφωνία δεν έχει διαπιστώσει προβλήματα ή περιορισμούς. Περαιτέρω, επιβεβαιώνει την ανάγκη δραστηριοποίησης ενός μόνο πρακτορείου καθώς «[μ]ε τα σημερινά δεδομένα είναι αμφίβολο, ότι η αγορά μπορεί να αντέξει ένα δεύτερο πρακτορείο διανομής»²², επικαλούμενη σχετικά την πτώχευση της Ευρώπη ΑΕ και πρακτορείων ξένου Τύπου. Τέλος, αναφορικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς της Άργος, η εταιρία υποστηρίζει ότι ναι μεν δεν είναι αναγκαία η συμμετοχή εκδοτικών επιχειρήσεων στη μετοχική σύνθεση ή τη διοίκηση του πρακτορείου αλλά «δεν μπορεί να γίνει αποτίμηση της υφιστάμενης κατάστασης με βάση οικονομικές θεωρίες ή μοντέλα λόγω της παραδεκτής ιδιαιτερότητας της αγοράς των εφημερίδων»²³. Σε κάθε περίπτωση υπογραμμίζει ότι «[η] βούληση των εκδοτικών επιχειρήσεων θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, πριν τη

¹⁷ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3614/22.04.2021 επιστολή.

¹⁸ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3614/22.04.2021 επιστολή της εταιρίας.

¹⁹ Ο. π.

²⁰ Ο. π.

²¹ Ο. π..

²² Ο.π.

²³ Ο. π.

θεσμοθέτηση αλλαγών στη διανομή, καθώς αυτό που έχει σημασία είναι η ομαλή διανομή των εφημερίδων και του τύπου εν γένει»²⁴.

11. Όπως και η Εκδοτική 2, η **Εκδοτική 3**, υποστηρίζει ότι το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο ευρύτερος κλάδος του Τύπου είναι «η τεράστια πτώση των κυκλοφοριών και- συνακόλουθα- της διαφημιστικής δαπάνης»²⁵. Ως αίτια του εν λόγω προβλήματος, η εταιρία εντοπίζει τους εξής παράγοντες: «η πτώση του διαθέσιμου εισοδήματος, η άνοδος ψηφιακών μέσων ενημέρωσης, η μείωση του ενδιαφέροντος του αναγνωστικού κοινού και η ανεπαρκής – αν όχι ασήμαντη – συνδρομή της Πολιτείας»²⁶. Περαιτέρω, υπογραμμίζει ότι η Άργος παρέχει αποτελεσματικές και ικανοποιητικές υπηρεσίες παρά τις δυσχέρειες που αντιμετωπίζει ενώ δεν έχει διαπιστώσει ζητήματα διακριτικής μεταχείρισης από μέρους του πρακτορείου εις βάρος εκδοτικών εταιριών ή/και υπέρ των μετόχων της. Μάλιστα, αναφερόμενη ιδίως στο βαθμό επιρροής των μετόχων στη διοίκηση της Άργος, αναφέρει ότι «[...] ουδέποτε κάποιος ή κάποιιο μέτοχοι είδαν την παρουσία τους στην εταιρεία ως ευκαιρία να βλάψουν τους ανταγωνιστές – μη μετόχους, ούτε και έλαβαν ποτέ την όποια σχετική πρωτοβουλία (αυτό άλλωστε, όπως προαναφέραμε, δεν θα είχε καν αποτέλεσμα [ΣτΣ: σύμφωνα με την εταιρία, κάθε εφημερίδα έχει το δικό της αναγνωστικό κοινό, το οποίο εν γένει είναι πιστό και συνεπώς η παύση έκδοσης μιας εφημερίδας δεν θα αυξήσει τις πωλήσεις μιας άλλης, καθώς δεν πρόκειται να απορροφήσει το αναγνωστικό κοινό της πρώτης. Ως εκ τούτου απουσιάζει το κίνητρο ανταγωνισμού των εκδοτών μετόχων έναντι των λοιπών εκδοτών στο επίπεδο της διανομής]). Στην πραγματικότητα η μετοχική συμμετοχή εκδοτών στο πρακτορείο έχει την έννοια μιας «ιονεί εξασφαλιστικής ρήτρας», ότι δηλ. οι εφημερίδες όλων των εκδοτικών επιχειρήσεων θα συνεχίσουν να διανέμονται απρόσκοπτα, παρά τα όποια οικονομικά προβλήματα, που αντιμετωπίζει το πρακτορείο διανομής τύπου. Πέραν όλων των παραπάνω, η ΑΡΓΟΣ διοικείται και λειτουργεί από τα έμπειρα διοικητικά στελέχη της/τεχνοκράτες, που βεβαίως, επιλέγονται και παραμένουν τα ίδια, χωρίς να επηρεάζονται από τις, κατά καιρούς, όποιες αλλαγές στη μετοχική σύνθεση της εταιρίας. Με άλλα λόγια, ο μοναδικός εν τοις πράγμασι ρόλος των εκδοτών/μετόχων είναι αυτός του παθητικού μετόχου, που δεν συμμετέχει ούτε στη διοίκηση ούτε στη λήψη αποφάσεων»²⁷. Σε έτερο σημείο της επιστολής της, η εταιρία αναφέρει ότι το κόστος διανομής των εντύπων αποτελεί ένα μικρό μέρος του συνολικά εισπραχθέντος εσόδου του, το οποίο δεν ξεπερνά το 4%. Κατά συνέπεια, ακόμα και υπό το ενδεχόμενο επιλεκτικής αύξησης στο κόστος διανομής εις βάρος εκδοτικών εταιριών – μη μετόχων δεν αναμένεται η εν λόγω αύξηση να επηρεάσει ουσιωδώς την τιμή πώλησης του εντύπου και κατ' επέκταση τις πωλήσεις του. Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά η εταιρία, «[α]διάψευστος μάρτυρας η ίδια η πραγματικότητα διαχρονικά: όποτε οι επιχειρήσεις του τύπου αναγκάζονται κατά καιρούς να αυξήσουν την τιμή του εντύπου (π.χ. λόγω πληθωρισμού, λόγω αύξησης κόστους εκτύπωσης ή χαρτιού, λόγω αύξησης μισθολογικού κόστους κ.λ.π.) αυτό δεν οδηγεί σε απώλεια πωλήσεων»²⁸. Ως προς το ενδεχόμενο εισόδου άλλης εταιρίας μεταφορών (πχ εταιρίας κούριερ) στην αγορά διανομής Τύπου, η εταιρία υποστηρίζει ότι δεν θα ήταν επωφελές για τις

²⁴ Ο. π.

²⁵ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3597/22.04.2021 επιστολή.

²⁶ Ο. π.

²⁷ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3597/22.04.2021 επιστολή.

²⁸ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3597/22.04.2021 επιστολή.

εκδοτικές εταιρίες καθώς «σε κάθε περίπτωση θα χρέωνε πολλαπλάσια τιμή, καθιστώντας μία τέτοια συνεργασία για τις εκδοτικές επιχειρήσεις, θνησιγενή»²⁹. Στο πλαίσιο των ανωτέρω, η εταιρία δεν προτείνει μέτρα παρέμβασης κανονιστικού χαρακτήρα από μέρους της ΕΑ και όπως σημειώνει «[δ]εν υφίσταται ο κίνδυνος διαφοροποιημένων χρεώσεων, καθώς η ΑΡΓΟΣ εφαρμόζει ενιαία εμπορική πολιτική. Εάν δε η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπιστώσει τέτοιου είδους καταχρηστική διακριτική μεταχείριση, είναι κατά νόμον αρμόδια να παρέμβει, χωρίς να χρειάζεται να καταφύγει σε οποιοδήποτε είδους κανονιστική παρέμβαση»³⁰.

12. Σύμφωνα δε με την **Εκδοτική 4**, «[η] πρόταση ρυθμιστικής παρέμβασης σε χρόνο που είναι εκκρεμής η κύρια διαδικασία για τη διανομή έντυπου τύπου [...] ενέχει τον κίνδυνο της παραβίασης της αντικειμενικής αμεροληψίας της Αρχής και σε κάθε περίπτωση είναι άκαιρη»³¹. Κατά την εκδοτική εταιρία, η στα πλαίσια του παρόντος ακολουθούμενη διαδικασία για τη διαπίστωση τυχόν αντι-ανταγωνιστικών πρακτικών προκληθέντων «από το φαινόμενο της κοινής ιδιοκτησίας, όπως αυτό αποτυπώνεται στη μετοχική σύνθεση του Πρακτορείου» είναι πιθανό να προκαταβάλει την κρίση της ΕΑ επί «της εκκρεμής υπόθεσης, όπου ελέγχονται οι ίδιες παραβατικές συμπεριφορές συμπαιγνίας ή/και αποκλεισμού που δύνανται να συνδέονται αιτιωδώς με την απόκτηση και διατήρηση κοινού ελέγχου από ορισμένες εκδοτικές επιχειρήσεις επί της ΑΡΓΟΣ». Επιπλέον, η εταιρία επισημαίνει ότι η ΕΑ δεν έχει κρίνει κατά πόσο η εφαρμογή των διατάξεων του δικαίου ανταγωνισμού επαρκεί για την αντιμετώπιση των όποιων αντι-ανταγωνιστικών ζητημάτων εκτιμά η ΕΑ ότι υφίστανται, καθώς δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί η εξέταση της ανωτέρω υπόθεσης, καταλήγοντας ότι «[δ]εν πρόκειται για θεωρητική – δογματική τοποθέτηση γενικής ισχύος (η οποία ως επιστημονική θέση θα μπορούσε να διατυπωθεί), αλλά ουσιαστικά περί κρίσης της συγκεκριμένης περίπτωσης η οποία τυγχάνει να είναι εκκρεμής προς κρίση. Συνεπώς είναι βέβαιο πως είναι τουλάχιστον άκαιρη η σχετική πρωτοβουλία»³².
13. Σε σχέση με τις Απόψεις της ΕΑ, η **Εκδοτική 5**, υποστηρίζει ότι δεν λαμβάνουν υπόψη τις πραγματικές συνθήκες της αγοράς, στηρίζονται σε αβάσιμες παραδοχές και κατ' επέκταση καταλήγουν σε εσφαλμένα συμπεράσματα. Ως εκ τούτου, η υιοθέτησή τους από την ΕΑ ενέχει τον κίνδυνο πραγματοποίησης από μέρους της άστοχων παρεμβάσεων που θα λειτουργήσουν επιβαρυντικά στη λειτουργία της εξεταζόμενης αγοράς³³. Περαιτέρω επισημαίνει ότι στην αγορά έντυπου Τύπου δραστηριοποιείται μεγάλο πλήθος εκδοτικών εταιριών και συνεπώς δεν υφίσταται ζήτημα περιορισμού της πολυφωνίας καθώς και ότι «το υφιστάμενο σύστημα διανομής τύπου λειτουργεί αποτελεσματικά. Δεν συνιστά, συνεπώς, αυτό την αιτία τυχόν επικράτησης συνθηκών μη αποτελεσματικού ανταγωνισμού, ούτε, εν τέλει, τα πολλά και σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος έντυπου τύπου σχετίζονται με τις παρεχόμενες υπηρεσίες διανομής ή με το κόστος αυτών»³⁴. Στο πλαίσιο των ανωτέρω, η εταιρία υποστηρίζει ότι η ΕΑ παρόλα αυτά εκκίνησε τη διαδικασία της κανονιστικής παρέμβασης ενώ κατά την άποψή της, δεν προκύπτουν από τις Απόψεις τα προβλήματα

²⁹ Ο. π.

³⁰ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3597/22.04.2021 επιστολή της εταιρίας.

³¹ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3574/21.04.2021 επιστολή. Η έμφαση της εταιρίας.

³² Ο. π.

³³ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3669/23.04.2021 επιστολή.

³⁴ Ο. π.

εκείνα στη λειτουργία του ανταγωνισμού που «*το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο δεν μπορεί να επιλύσει*»³⁵. Σε επόμενο σημείο της επιστολής της, η εκδοτική εταιρία εστιάζει στο ιδιοκτησιακό καθεστώς της Άργος και στις σχετικές θέσεις της ΕΑ όπως διατυπώνονται στις Απόψεις, σημειώνοντας ότι: α) το ιδιοκτησιακό καθεστώς της Άργος δεν συνιστά περίπτωση οριζόντιας ιδιοκτησίας, ούτε και συντρέχουν οι περιστάσεις εκείνες που θα προκαλούσαν τις αρνητικές συνέπειες που αναλύει η ΕΑ σε θεωρητικό επίπεδο, β) δεν συντρέχουν οι συνθήκες εκείνες που θα μπορούσαν να επιφέρουν αντι-ανταγωνιστικά αποτελέσματα σε περιπτώσεις κάθετης ιδιοκτησίας και γ) υφίστανται ζητήματα και ανακολουθίες ως προς την εφαρμογή του μοντέλου των εμπειρογνομόνων και των συμπερασμάτων του, οι οποίες σχετίζονται με τα δεδομένα και τις υποθέσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την ανάπτυξη του μοντέλου καθώς και κατά την ερμηνεία των αποτελεσμάτων του. Στο πλαίσιο των ανωτέρω, η εταιρία καταλήγει ότι οι λύσεις που καταγράφονται στις Απόψεις της ΕΑ «*είναι εσφαλμένες και δυνητικά επικίνδυνες*» και εκφράζει την αντίθεσή της τόσο με τη συμμετοχή του συνόλου ή μεγάλου αριθμού εκδοτικών εταιριών στο μετοχικό κεφάλαιο της Άργος όσο και με τη μη συμμετοχή εκδοτικών εταιριών στο μετοχικό κεφάλαιο της Άργος, διότι στην πρώτη περίπτωση «*ένας τέτοιος κατακερματισμός ενέχει πλείστους κινδύνους για την αποτελεσματική διοίκηση του πρακτορείου*» ενώ σε περίπτωση απουσίας εκδοτικών εταιριών καθίσταται επισφαλής η διανομή των εντύπων καθώς «*οι εκδότες διαχρονικά μετείχαν στο μ.κ. των πρακτορείων για να διασφαλίσουν τη συνέχεια της αποτελεσματικής διακίνησης των εντύπων, δεδομένου ότι η πρακτορεία διανομής [...] είναι μια εγγενώς μη οικονομικά αποδοτική δραστηριότητα*». Καλεί, δε, την ΕΑ «*με σοβαρότητα, σφαιρικά και αντικειμενικά να αξιολογήσει τα όποια προβλήματα της αγοράς διανομής τύπου και του κλάδου του έντυπου τύπου. Επεμβάσεις που ερείδονται σε λανθασμένες και μη κατάλληλες υποθέσεις ή σε ελλιπή στοιχεία δεν χρειάζονται. Και τούτο διότι ελλοχεύει ο κίνδυνος, αν αποδειχθούν άστοχες και εσφαλμένες, να υποστεί τεράστια, ακόμα και ανεπανόρθωτη, ζημιά ο κλάδος του έντυπου τύπου, σε μία περίοδο που δοκιμάζεται έντονα*»³⁶.

14. Υπό παρεμφερές σκεπτικό, η **Εκδοτική 6**, υποστηρίζει ότι «*οι λόγοι και η όποια αναγκαιότητα που οδήγησαν την Επιτροπή Ανταγωνισμού να εκκινήσει την Κανονιστική Παρέμβαση στον κλάδο διανομής τύπου ούτε σαφείς είναι ούτε και προκύπτει από το περιεχόμενο των Απόψεων*»³⁷ καθώς κατά την εταιρία, η ΕΑ δεν αναφέρει ποιες είναι οι στρεβλώσεις στην αγορά διανομής Τύπου που επιβάλουν την κανονιστική παρέμβαση ούτε και πώς οι εν λόγω στρεβλώσεις δεν δύναται θεραπευθούν με τις διατάξεις του δικαίου ανταγωνισμού. Στη συνέχεια της επιστολής της η εταιρία επισημαίνει ότι η αγορά διανομής Τύπου λειτουργεί αποτελεσματικά και ότι η διανομή των εντύπων γίνεται «*χωρίς πρόβλημα και σε χαμηλές τιμές, ακόμα και με συνθήκες covid*» και υπογραμμίζει ότι «*όπως και από τις Απόψεις προκύπτει, από κανένα σημείο των επί έτη ερευνών της Επιτροπής στον κλάδο, δεν έχει ανακύψει το όποιο ζήτημα και μάλιστα τέτοιας εντάσεως που να χρήζει ενεργοποίηση του άρθρου 11 ν. 3959/2011 για δεύτερη φορά μετά το έτος 2007 και την τότε παρέμβαση της Επιτροπής στον κλάδο*

³⁵ Ο. π.

³⁶ Ο. π.

³⁷ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. 3635/22.04.2021 επιστολή. Διευκρινίζεται ότι η εταιρία προσκόμισε μη εμπιστευτική εκδοχή της επιστολής της. Τα εδώ παρατιθέμενα αφορούν σε θέσεις και στοιχεία της εταιρίας που χαρακτηρίστηκαν από την ίδια ως μη εμπιστευτικά.

πετρελαιοειδών»³⁸. Ως προς τα συμπεράσματα της ΕΑ που διατυπώνονται στις Απόψεις σχετικά με την ανάπτυξη κινήτρων στους μετόχους της Άργος για πρόκληση συντονισμένων αποτελεσμάτων εναρμονισμένης συμπεριφοράς και μη συντονισμένων αποτελεσμάτων συνιστάμενων σε μονομερείς επιχειρηματικές αποφάσεις προς εύνοια των εκδοτών – μετόχων, η εταιρία εκφράζει την κατηγορηματική αντίθεσή της και κρίνει τις αιτιάσεις της ΕΑ για ύπαρξη κινήτρων στην Άργος και στους μετόχους της να προβούν σε βλαπτικές εμπορικές πολιτικές εις βάρος άλλων εκδοτικών εταιριών - μη μετόχων ως «ατεκμηρίωτες και αβάσιμες»³⁹. Εστιάζοντας ειδικότερα στο μοντέλο των εμπειρογνομόνων, η εταιρία σημειώνει επτά (7) βασικές «αστοχίες» του: α) σύμφωνα με την εταιρία, οι μέτοχοι της Άργος δεν είναι θεσμικοί επενδυτές ή τραπεζικά ιδρύματα με παράλληλη συμμετοχή σε ανταγωνιστές ή κοινούς πελάτες, β) δεν λαμβάνεται υπόψη η ανυπαρξία εναλλαξιμότητας (ή έστω η ύπαρξη ελάχιστης μόνο εναλλαξιμότητας) μεταξύ των εντύπων, γ) δεν λήφθηκαν υπόψη δεδομένα που υποδεικνύουν ανύπαρκτη εκτροπή πωλήσεων από μία εκδοτική εταιρία σε μία άλλη, δ) έχει ληφθεί η εσφαλμένη παραδοχή ότι οι μέτοχοι της Άργος μετέχουν ενεργά στη διοίκηση της εταιρίας, γεγονός που δεν ισχύει στην πράξη, ε) δεν υφίσταται κανένα κίνητρο για βλάβη εκδοτικών εταιριών μη μετόχων αφενός γιατί η Άργος λόγω του υψηλού σταθερού κόστους της έχει κίνητρο να αυξάνει τα διανεμόμενα έντυπα και αφετέρου γιατί το χαμηλό ποσοστό που αφορά η διανομή του εκάστοτε εντύπου σε σχέση με την αξία πώλησής του δεν ευνοεί την ανάπτυξη τέτοιου είδους πρακτικών στ) δεν δύναται να αυξηθεί το κόστος διανομής μονομερώς σε εκδότες μη μετόχους λόγω του καθημερινού ελέγχου που υπόκειται η Άργος βάσει των διατάξεων περί δεσπόζουσας θέσης και των ποινικών διατάξεων παρακώλυσης διανομής τύπου και ζ) η από μέρους των εκδοτικών εταιριών συμμετοχή τους στο μετοχικό κεφάλαιο της Άργος δεν έγινε με σκοπό την από μέρους τους άντληση οφελών αλλά με γνώμονα τη στήριξη της Άργος και τη διασφάλιση της συνέχισης της διανομής των εντύπων στα τελικά σημεία του συνόλου των εκδοτικών εταιριών. Στο πλαίσιο των ανωτέρων θέσεων της, καλεί⁴⁰ την ΕΑ όπως «**αναλογιστεί ότι η χωρίς έρευνα και νομική βάση διατύπωση θεωρητικών και μη υποστηριζόμενων κινδύνων βλάβης (όταν στην πράξη καμία βλάβη και καμία διακριτική μεταχείριση εκδότη έχει λάβει χώρα), υπό την προαναγγελία μάλιστα λήψης κανονιστικών μέτρων (!) το μόνο που επιτυγχάνει είναι η πρόκληση αναστάτωσης στον κλάδο και την ΑΡΓΟΣ**», υποστηρίζοντας πρόσθετα ότι «[η] ανασφάλεια αυτή προκαλεί τεράστια ζημία στην εταιρεία, καθώς δημιουργείται, χωρίς βάσιμη αιτία, ανησυχία και αβεβαιότητα για το μέλλον της εταιρείας (ιδίως όταν στη Γνωμοδότηση της Επιτροπής αναφέρονται μέτρα-προτάσεις καταστροφικά για την εταιρεία) στους δανειστές της (τράπεζες), τους πελάτες της (εκδότες) και τους εργαζομένους της».

15. Η **Εκδοτική 7** κάνει αναφορά στο σύνολο των αποφάσεων που η ΕΑ έχει εκδώσει κατ' εφαρμογή των διατάξεων του δικαίου ανταγωνισμού στην αγορά της διανομής Τύπου από το 2012 και εξής προκειμένου «να αναδειχθεί η διαρκής και αδιάλειπτη επί σχεδόν μία δεκαετία (2012 – έτος στο οποίο αναφέρονται οι πρώτες καταγγελίες – έως σήμερα) παραβατική συμπεριφορά της εταιρείας «ΑΡΓΟΣ», η οποία επιλέγει να εκμεταλλεύεται μέχρι και σήμερα καταχρηστικά την μονοπωλιακή της θέση στην αγορά, σε βάρος των πιο αδύναμων παραγόντων της αγοράς, δηλαδή συγκεκριμένων εκδοτικών

³⁸ Ο. π. βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3635/22.04.2021 επιστολή.

³⁹ Ο. π.

⁴⁰ Ο. π. βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3635/22.04.2021 επιστολή της εταιρίας. Η έμφαση της ίδιας.

εταιρειών, μεταξύ των οποίων βρισκόμαστε και εμείς»⁴¹. Κατά την εταιρία η συνεχιζόμενη παραβατική, όπως ισχυρίζεται, συμπεριφορά της Άργος, υποδεικνύει αφενός ότι τα πρόστιμα που μέχρι σήμερα έχουν επιβληθεί στην Άργος κατ' εφαρμογή των διατάξεων του δικαίου ανταγωνισμού «είναι ιδιαίτερος χαμηλά για επιχειρήσεις του βεληνεκού της συγκεκριμένης εταιρείας, ώστε να λειτουργήσουν αποτρεπτικά για την τέλεση νέων παραβάσεων» και αφετέρου ότι «η επιβολή προστίμων στην συγκεκριμένη περίπτωση δεν είναι αρκετή»⁴². Αναφερόμενη στο μοντέλο των εμπειρογνομόνων και των σχετικών συμπερασμάτων που διατυπώνονται στις Απόψεις της ΕΑ, η εταιρία υποστηρίζει ότι βρίσκονται σε «απόλυτη αρμονία με τα όσα έχουμε ήδη καταγγείλει ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, περί υψηλών χρεώσεων και δυσανάλογης – συγκριτικά με το ύψος χρεώσεων – ποιότητας της υπηρεσίας διανομής και πρακτόρευσης από την εταιρεία «ΑΡΓΟΣ»». Στο ίδιο πλαίσιο, υποστηρίζει ότι και η υιοθέτηση της νέας εμπορικής πολιτικής της Άργος «καθοδηγείται» και εξυπηρετεί τις συμμετέχουσες στο μετοχικό κεφάλαιο της «ΑΡΓΟΣ» εκδοτικές επιχειρήσεις, προς εξυπηρέτηση των δικών τους συμφερόντων» ενώ κατά την ίδια είναι με «μαθηματική ακρίβεια» βέβαιο ότι θα επιφέρει την οικονομική εξόντωση πολλών εκδοτικών εταιριών⁴³. Στη συνέχεια η εταιρία κάνει μνεία στο σύστημα των προκαταβολών έναντι μελλοντικών πωλήσεων εντύπων στην επαρχία που εφαρμόζει η Άργος σημειώνοντας ότι αφού πρόκειται για ήδη εισπραχθέν από την Άργος ποσό, η έννοια της «προκαταβολής» αποσκοπεί αποκλειστικά στη δημιουργία «δύο ταχυτήτων» εκδοτικών εταιριών: οι εύρωστες «που στην πράξη είναι 4-5 στον αριθμό και τυγχάνουν μέτοχοι της «ΑΡΓΟΣ»» οι οποίες και λαμβάνουν υψηλά ποσοστά ως «προκαταβολή» και οι μικρές «(περίπου 190 εκδοτικές εταιρείες) που εισπράττουν προκαταβολές της τάξεως του 55% - 62,50%»⁴⁴. Κατά συνέπεια, «[α]ποδεικνύεται, δηλαδή, ότι, ενδεχομένως, πίσω από τους «εύλογους» -βάσει οικονομικών κριτηρίων και βάσει της εκτίμησης της Baker Tilly- νέους όρους εμπορικής πολιτικής και αυξημένων χρεώσεων να υποκρύπτεται προσπάθεια των μετόχων της «ΑΡΓΟΣ» να επιτύχουν ίδιον όφελος, χωρίς να έχει σημασία αν τούτο οδηγεί και σε όφελος της «ΑΡΓΟΣ», και ταυτόχρονα να οδηγήσουν σε οικονομική αφάνεια και τελικά παύση λειτουργίας εκδοτικές επιχειρήσεις, επιτυγχάνοντας με τον τρόπο αυτό αύξηση του δικού τους μεριδίου»⁴⁵. Ενόψει των ανωτέρω ισχυρισμών της, η Εκδοτική 7 υποστηρίζει ότι «η αποκατάσταση των συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά διανομής τύπου είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την λήψη γενναίων και ισχυρά παρεμβατικών μέτρων που θα αφορούν την ίδια την δομή της εταιρείας «ΑΡΓΟΣ» καθώς και την δυνατότητα συμμετοχής ή μη σε αυτήν εκδοτικών επιχειρήσεων»⁴⁶ και συνεπώς η εταιρία θεωρεί την παρέμβαση της ΕΑ «ζωτικής σημασίας αντικείμενο για την οικονομική επιβίωση ημών και της συντριπτικής πλειοψηφίας των εκδοτικών επιχειρήσεων»⁴⁷.

⁴¹ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3603/22.04.2021 επιστολή.

⁴² Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3603/22.04.2021.

⁴³ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3603/22.04.2021 επιστολή.

⁴⁴ Ο. π.

⁴⁵ Ο. π.

⁴⁶ Ο. π. βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3603/22.04.2021 επιστολή.

⁴⁷ Ο. π.

1.2.3 Η άποψη της Άργος

16. Η Άργος στην επιστολή της υποστηρίζει ότι ο τρόπος λειτουργίας της και η εμπορική πολιτική της «τα τελευταία έτη έχουν αποτελέσει αντικείμενο εξαντλητικού και διαρκούς ελέγχου από την Επιτροπή Ανταγωνισμού (ΕΑ), ούσα πιθανότατα η επιχείρηση στην οποία η ΕΑ έχει αφιερώσει, χωρίς ευθύνη της ΑΡΓΟΣ ΑΕ ασφαλώς, τους περισσότερους ανθρώπινους πόρους της»⁴⁸. Στηριζόμενη στον ως άνω έλεγχό της από την ΕΑ και τα μέχρι σήμερα αποτελέσματά του, η εταιρία ισχυρίζεται ότι η εκκίνηση από μέρος της ΕΑ κανονιστικής παρέμβασης στον κλάδο της διανομής Τύπου από την ΕΑ είναι «ακατανόητη» επισημαίνοντας ότι πρόκειται για παρέμβαση «που ασκείται για μόλις δεύτερη φορά στην ιστορία του θεσμού»⁴⁹ υπογραμμίζοντας πρόσθετα ότι «[η] ΕΑ παρόλο που στο έγγραφο Απόψεών της αναγνωρίζει τα ανωτέρω και επιβεβαιώνει ότι η ΑΡΓΟΣ παρέχει αποτελεσματικά, χωρίς διακρίσεις και με χαμηλές χρεώσεις τις υπηρεσίες της, παρά ταύτα κρίνει σκόπιμο να εκκινήσει Κανονιστική Παρέμβαση»⁵⁰.
17. Αναφερόμενη στις θέσεις της ΕΑ όπως διατυπώνονται στις Απόψεις, η Άργος υποστηρίζει ότι οι σχετικά αναφερόμενοι προβληματισμοί της ΕΑ είναι αβάσιμοι. Θέτει μάλιστα και ζήτημα νομιμότητας ως προς την από μέρος της ΕΑ εκκίνηση κανονιστικής παρέμβασης σημειώνοντας ότι οι ως άνω προβληματισμοί «δεν παρέχουν νόμιμο έρεισμα στην ΕΑ να ασκήσει την αρμοδιότητα του άρθρου 11 ν.3959/2011»⁵¹. Για το λόγο αυτό, σύμφωνα με την Άργος, η ΕΑ «επιδιώκει να προσδώσει συνταγματική υφή στην όλη της παρέμβαση, επισημαίνοντας την ανάγκη διατήρησης της πολυφωνίας και του πλουραλισμού, που υπονοείται στις Απόψεις ότι δυνητικά κινδυνεύουν (!) από την υπάρχουσα δομή της ΑΡΓΟΣ ΑΕ (παρ. 21 επ. Απόψεων). Η μνεία και μόνο ότι η ΑΡΓΟΣ ΑΕ αποτελεί κίνδυνο για την πολυφωνία αποτελεί προσβολή για την εταιρεία μας, η οποία με κόστος δικό της ουσιαστικά επιδοτεί τη διακίνηση στο σύνολο της χώρας ακόμα και εντύπων με μηδενικές σχεδόν πωλήσεις» καταλήγοντας ότι: «**Η Κανονιστική Παρέμβαση εκκίνησε χωρίς νόμιμο ή πραγματικό έρεισμα. Στόχος της δεν είναι η θεσμική και απρόσωπη επίλυση των όποιων (ποιων άραγε;) προβλημάτων στην αγορά διανομής τύπου. Αντίθετα, η υπόψη Κανονιστική Παρέμβαση απαραδέκτως στρέφεται κατά, στοχοθετεί και αφορά αποκλειστικά την εταιρεία ΑΡΓΟΣ ΑΕ και τους μετόχους της, παρά το ότι δεν υπάρχει κανένα από παράδειγμα ή έστω και ένδειξη πρακτικών έναντι των εκδοτικών επιχειρήσεων που θα μπορούσαν έστω και θεωρητικά να περιορίσουν τον ανταγωνισμό**»⁵². Επισημαίνεται ότι κατά την Άργος η ενδεχόμενη κανονιστική παρέμβαση της ΕΑ η οποία, όπως η ίδια ισχυρίζεται, στοχεύει στη νομική μορφή του πρακτορείου ή/και τη μετοχική του σύνθεση και διοικητική οργάνωση «προκαλεί δυσανάλογη αναστάτωση στην ΑΡΓΟΣ ΑΕ, στους εργαζομένους της, στους δανειστές της και στην εκδοτική αγορά συνολικά, με αρνητικό αντίκτυπο σε πολλά επίπεδα»⁵³.

⁴⁸ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3662/23.04.2021 επιστολή, διευκρινίζεται ότι η εταιρία προσκόμισε και μη εμπιστευτική εκδοχή της εν λόγω επιστολής της. Τα εδώ παρατιθέμενα αφορούν στις θέσεις και στοιχεία της εταιρίας που χαρακτηρίστηκαν ως μη εμπιστευτικές.

⁴⁹ Ο. π.

⁵⁰ Ο. π. Η έμφαση της Άργος.

⁵¹ Ο. π. Η υπογράμμιση της Άργος.

⁵² Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3662/23.04.2021 επιστολή, η έμφαση της Άργος.

⁵³ Ο. π.

18. Στη συνέχεια της επιστολής της παραθέτει τις κατά την εκτίμησή της αστοχίες των Απόψεων της ΕΑ επισημαίνοντας την κατά την άποψή της «ατεκμηρίωτη μελέτη των εμπειρογνομόνων». Εν προκειμένω μάλιστα θέτει πρόσθετα προβληματισμό ως προς τη συμμετοχή τους στη σύνταξη των Απόψεων της ΕΑ, νοουμένου ότι οι Απόψεις της ΕΑ εκ του νόμου συντάσσονται αποκλειστικά από την ίδια⁵⁴. Ειδικότερα, οι «αστοχίες» που εντοπίζει η Άργος αφορούν: α) στο γεγονός ότι βάση των προβληματισμών της ΕΑ αποτελούν «διάφορες - όχι απόλυτα κρατούσες - θεωρίες» ως προς τα αποτελέσματα στον ανταγωνισμό σε περιπτώσεις κοινής κάθετης ιδιοκτησίας σε εταιρία που παρέχει υπηρεσίες τόσο στους μετόχους όσο και σε μη μετόχους ανταγωνιστές τους και τα ενδεχόμενα μη συντονισμένα αποτελέσματα προς όφελος των μετόχων⁵⁵ και β) στην απουσία συνυπολογισμού από μέρους της ΕΑ της πραγματικότητας της αγοράς διανομής Τύπου κατά τις «θεωρητικές ασκήσεις και αναζητήσεις της»⁵⁶. Ως προς το σημείο αυτό, η Άργος προσκόμισε σχετική μελέτη εμπειρογνώμονα της εταιρίας σύμφωνα με την οποία αποδεικνύεται ότι «η Έκθεση των εμπειρογνομόνων της ΕΑ [άρα και τα αντίστοιχα προκαταρκτικά συμπεράσματα στις Απόψεις]: α) έχει κενά και αντιφάσεις, β) στηρίζεται σε ανύπαρκτες παραδοχές και εσφαλμένους υπολογισμούς, γ) παραγνωρίζει θεμελιώδη και στοιχειώδη δεδομένα και ιδιαιτερότητες της αγοράς τύπου»⁵⁷.
19. Στο πλαίσιο των ανωτέρω, η Άργος εστιάζει σε τρία σημεία και αδυναμίες της μελέτης των εμπειρογνομόνων και κατ' επέκταση των εξαγόμενων συμπερασμάτων: α) στην απουσία άσκησης επιρροής των μετόχων στη διοίκηση της Άργος, β) στην απουσία κινήτρου αύξησης του κόστους διανομής των εντύπων εις βάρος τρίτων (μη μετόχων) εκδοτικών εταιριών και γ) στην απουσία ανάλυσης της μελέτης επί των επιπτώσεων των πρακτικών της Άργος στην ευημερία των καταναλωτών. Ειδικότερα, οι θέσεις της Άργος έχουν ως εξής:

1.2.3.1 Επί της μη άσκησης επιρροής των μετόχων στη διοίκηση της Άργος

20. Σύμφωνα με την εταιρία, στην πραγματικότητα η διοίκηση της Άργος ασκείται από τα τεχνοκρατικά στελέχη, ενώ οι εκάστοτε μέτοχοι-εκδότες έχουν μόνο «παθητική συμμετοχή»⁵⁸.
21. Περαιτέρω, η εταιρία θεωρεί ως αβάσιμη τη θέση της ΕΑ όπως διατυπώνεται στις Απόψεις, ήτοι ότι τρία μέλη του ΔΣ της Άργος προέρχονται είτε από εταιρία μέτοχο είτε από εταιρία ίδιου ομίλου με εταιρία μέτοχο.

1.2.3.2 Επί της έλλειψης κινήτρου αύξησης των τιμών εις βάρος τρίτων εκδοτικών εταιριών

22. Σύμφωνα με την Άργος, η θέση της ΕΑ περί ύπαρξης κινήτρων από μέρους των εκδοτών μετόχων να αυξήσουν το κόστος διανομής για τους μη μετόχους είναι εσφαλμένη. Προς επίρρωση του ισχυρισμού της, η εταιρία υποστηρίζει ότι το μοντέλο των εμπειρογνομόνων, στηριζόμενο στη μεθοδολογία vGUPPI που χρησιμοποιήθηκε για την εκτίμηση των κινήτρων των μετόχων της Άργος για αύξηση του κόστους διανομής των λοιπών, μη μετόχων, εκδοτικών εταιριών, στηρίζεται σε λανθασμένες

⁵⁴ Ο. π.

⁵⁵ Ο. π.

⁵⁶ Ο. π.

⁵⁷ Ο. π.

⁵⁸ Ο. π.

υποθέσεις και παραδοχές. Ειδικότερα, σύμφωνα με την Άργος, το μοντέλο υποθέτει την ύπαρξη υψηλής ελαστικότητας ζήτησης για έντυπα, τη δυνατότητα της Άργος να διαφοροποιήσει την τιμή για την παρεχόμενη υπηρεσία διανομής εντύπων σε κάθε εκδοτική εταιρία, την ύπαρξη ευθείας σχέσης μεταξύ κόστους διανομής και τιμής πώλησης του εκάστοτε εντύπου, υπό την έννοια ότι η αύξηση του κόστους διανομής θα οδηγήσει και σε αύξηση της τιμής πώλησης του καθώς και ότι οι συντελεστές εκτροπής είναι ανάλογοι των μεριδίων αγοράς έκαστης εκδοτικής εταιρίας.

23. Παρά ταύτα, όπως επισημαίνει η Άργος και αναφέρει ότι προκύπτει από την προσκομισθείσα μελέτη του εμπειρογνώμονα της εταιρίας, καμία από τις ανωτέρω υποθέσεις δεν ευσταθεί νοουμένου ότι: **α) «εκλείπει ο βασικός πυλώνας για την εφαρμογή της μεθοδολογίας vGUPPI, που προϋποθέτει η ανάντη επιχείρηση να προβαίνει σε διάκριση εις βάρος των ανταγωνιστών των μετόχων της στην κατάντη αγορά»**, παραθέτοντας πρόσθετα παραδείγματα εκδοτικών εταιριών για τις οποίες ισχύουν χαμηλότερες χρεώσεις διανομής των εντύπων τους σε σχέση με τους μετόχους της λόγω εκπτώσεων βάσει όγκου πωλήσεων⁵⁹, **β) κατά τους υπολογισμούς που παρατίθενται στην ανωτέρω μελέτη, η ελαστικότητα ζήτησης των εντύπων είναι χαμηλή και εκτιμάται σε επίπεδα της τάξης του 0,27⁶⁰**. Επισημαίνει δε ότι *«[η] ορθή αξιολόγηση της χαμηλής ελαστικότητας στη ζήτηση ανατρέπει τα ευρήματα της Έκθεσης ως προς τους δήθεν υψηλούς (άνω των ανεκτών ορίων) δείκτες vGUPPI. Στην πραγματικότητα οι δείκτες αυτοί είναι πολύ χαμηλοί, ώστε να παύει κάθε συζήτηση περί κινήτρου των μετόχων-εκδοτών της ΑΡΓΟΣ ΑΕ να προβούν σε αυξήσεις στο κόστος διανομής των ανταγωνιστών τους. Όπως συμπεραίνεται στη μελέτη του εμπειρογνώμονα της εταιρίας.: «λόγω της ισχυρής διαφοροποίησης των εντύπων και την ασυμμετρία στην «γεινίαση» (βαθμό υποκατάστασης) μεταξύ των εντύπων είναι απαραίτητο για την εφαρμογή της μεθοδολογίας vGUPPI (όπως της GUPPI γενικότερα) να μην εκτιμήσουμε ποσοστά εκτροπής μεταξύ εντύπων μόνο από τα σχετικά τους μερίδια. Όλες οι μελέτες και τα στοιχεία της ΑΡΓΟΣ για την επίδραση που είχαν αυξήσεις σε τιμές ή/και έξοδος εντύπων από την αγορά επιβεβαιώνουν ότι η ισχυρή διαφοροποίηση των εντύπων και η προσκόλληση συγκεκριμένων ομάδων καταναλωτών σε συγκεκριμένα έντυπα οδηγούν σε πολύ χαμηλή ελαστικότητα ζήτησης για κάθε έντυπο. Αυτό με την σειρά του οδηγεί..., σε χαμηλές σταυροειδείς ελαστικότητες και χαμηλά ποσοστά εκτροπής που τείνουν να μειώσουν σημαντικά τους δείκτες vGUPPI. Η επανεκτίμηση των δεικτών vGUPPI δείχνει ότι όλοι οι δείκτες για τους τρεις κύριους εκδότες μέτοχους της ΑΡΓΟΣ και για τις τρεις κατηγορίες εντύπων είναι μικρότεροι από 10%»⁶¹*, **γ) η αύξηση στο κόστος διανομής των εντύπων δεν οδηγεί και σε αύξηση της τιμής πώλησής τους καθώς η διανομή του εντύπου αφορά σε πολύ μικρό τμήμα, του συνολικά εισπραχθέντος εσόδου. Συνεπώς, ακόμα και μεγάλη αύξηση στο κόστος διανομής, της τάξης του 20%, επιβαρύνει το συνολικό κόστος του εντύπου σε σχέση με τα αναμενόμενα έσοδά του κατά μικρό ποσοστό, το οποίο δύναται να απορροφηθεί πλήρως από την εκδοτική εταιρία και έτσι εκλείπει το κίνητρο αύξηση του κόστους διανομής των εντύπων με γνώμονα τον εκτοπισμό των (μη μετόχων) εκδοτικών εταιριών από την αγορά δραστηριοποίησής τους. Ενισχυτικά στη θέση της Άργος, λειτουργεί κατά την ίδια, το γεγονός ότι παρά την εφαρμογή της νέας εμπορικής πολιτικής της, οι εκδοτικές εταιρίες δεν προέβησαν σε**

⁵⁹ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3662/23.04.2021 επιστολή, η έμφαση της Άργος.

⁶⁰ Ο. π. βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3662/23.04.2021 επιστολή, η έμφαση της Άργος.

⁶¹ Ο. π. βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3662/23.04.2021 επιστολή, η έμφαση της Άργος.

αύξηση των τιμών πώλησης των εντύπων τους⁶², δ) η εταιρία επισημαίνει ότι τα μερίδια αγοράς των εκδοτικών εταιριών δεν αποτελούν ορθό μέγεθος για τον υπολογισμό του συντελεστή εκτροπής εν προκειμένω, καθώς λόγω της ανάπτυξης «πιστού» αναγνωστικού κοινού κάθε εντύπου, η παύση έκδοσης εντός εντύπου δεν θα οδηγήσει και σε αύξηση των πωλήσεων ενός άλλου εντύπου, ακόμα και εάν ανήκει στην ίδια ευρύτερη κατηγορία (πχ πολιτικές εφημερίδες). Όπως υπογραμμίζει η Άργος, «[η] ΕΑ και η Έκθεση θα όφειλαν να λάβουν υπόψη ότι ο τύπος δεν είναι commodity. Αντίθετα είναι τόσο διαφορετικό το κοινό των περισσότερων εντύπων, όπου υπό καμία εκδοχή δεν μπορεί να είναι ορθή η υποστηριζόμενη στην Έκθεση αλληλουχία: αύξηση τιμής διανομής, αύξηση στην τιμή πώλησης των εντύπων των μη μετόχων-εκδοτών- αύξηση στις πωλήσεις μετόχων εκδοτών»⁶³.

1.2.3.3 Επί της έλλειψης ανάλυσης της επίπτωσης στην ευημερία των καταναλωτών

24. Σύμφωνα με την Άργος, η ΕΑ στις Απόψεις της δεν προβαίνει σε αξιολόγηση των επιπτώσεων στην ευημερία των καταναλωτών συνεπεία της αύξησης του κόστους διανομής των εντύπων των μη μετόχων εκδοτικών εταιριών. Όπως υποστηρίζει, ενδεχομένως η απουσία τέτοιας ανάλυσης οφείλεται στο γεγονός ότι «ουδεμία βλάβη στην ευημερία του καταναλωτή μπορεί να προκαλέσει η όποια θεωρητική απόφαση της ΑΡΓΟΣ ΑΕ να αυξήσει μονομερώς τις χρεώσεις σε ορισμένους εκδότες - στόχους»⁶⁴. Εξ άλλου, όπως επισημαίνει η Άργος, ακόμα και εκδοτικές εταιρίες που ισχυρίζονται ότι η εφαρμογή της νέας εμπορικής πολιτικής οδήγησε σε «δυσβάστακτο» κόστος διανομής, όχι μόνο παραμένουν ενεργές στην εκδοτική δραστηριότητα αλλά και προβαίνουν στην έκδοση νέων, πολυτελών εντύπων⁶⁵.

1.2.3.4 Συμπέρασμα - καταληκτικές θέσεις της Άργος

25. Στο πλαίσιο των όσων προετέθησαν, η Άργος καλεί την ΕΑ «να μην προβεί στη λήψη οποιουδήποτε μέτρου εις βάρος της ΑΡΓΟΣ ΑΕ και να επιτρέψει στην εταιρεία μας να επικεντρωθεί απρόσκοπτα και χωρίς φόβο για το μέλλον στο δύσκολο και σημαντικό για τον τύπο έργο της»⁶⁶.

1.2.4 Η άποψη του συμμετέχοντος φυσικού προσώπου

26. Σύμφωνα με το συμμετέχον φυσικό πρόσωπο, η ιδιότητα του οποίου δεν προσδιορίζεται, και αναφερόμενο στην ύπαρξη οιονεί φυσικού μονοπωλίου και τη δυνατότητα διανομής με άλλα μέσα επεσήμανε ότι η διανομή των εντύπων δύναται να πραγματοποιηθεί από εταιρίες που παρέχουν υπηρεσίες μεταφορών (πχ εταιρίες κούριερ και logistics) και ότι η μη μέχρι σήμερα συνεργασία τους με τις εκδοτικές εταιρίες οφείλεται στο ότι «[ο]ι εκδοτικές εταιρείες πιθανότατα δεν γνωρίζουν τις δυνατότητες των εταιρειών logistics και 3PLή έχουν την ιδέα ότι η διανομή του έντυπου Τύπου είναι μια εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση. [...] δεν είναι αληθές ότι απαιτείται υψηλό κόστος αρχικής επένδυσης, για τον απλούστατο λόγο ότι αν εμπλακούν εταιρείες logistics, αυτές διαθέτουν ήδη την υποδομή»⁶⁷. Επισημαίνοντας στη συνέχεια τις διάφορες επιμέρους υπηρεσίες που παρέχουν οι εν λόγω εταιρίες,

⁶² Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 3662/23.04.2021 επιστολή της Άργος.

⁶³ Ο. π. βλ. υπ' αριθ. πρωτ.3662/23.04.2021 επιστολή.

⁶⁴ Ο. π.

⁶⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 3662/23.04.2021 επιστολή της εταιρίας.

⁶⁶ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ.3662/23.04.2021 επιστολή της εταιρίας.

⁶⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 3489/19.04.2021 επιστολή του συμμετέχοντα στη δημόσια διαβούλευση.

καθώς και την εκτίμησή του ότι ιδίως η διανομή των περιοδικών είναι εύκολη, θέτει την πρόταση «[η] Επιτροπή Ανταγωνισμού να απευθύνει πρόσκληση σε εταιρείες Κούριερ και logistics ώστε να καταγράψει αν υπάρχει η δυνατότητα και το ενδιαφέρον να αναληφθεί μέρος του έργου Διανομής Τύπου από τέτοιες Εταιρείες, καθώς και τις προτάσεις τους για το πλαίσιο λειτουργίας»⁶⁸. Κατά το συμμετέχοντα, η ύπαρξη σχετικού ενδιαφέροντος από τις ανωτέρω εταιρίες υποδεικνύει ότι η αγορά της διανομής Τύπου δεν φέρει χαρακτηριστικά φυσικού μονοπωλίου.

27. Σε επόμενο σημείο της επιστολής του, το ανωτέρω συμμετέχον μέρος προτείνει την επιβολή υποχρέωσης στην Άργος «να αποδίδει τα χρήματα των εκδοτών 2 ημέρες μετά την απόσυρση της Αθήνας» και όσον αφορά στις πωλήσεις εντύπων στην επαρχία «οι προκαταβολές [ενν. που καταβάλλει η Άργος στις εκδοτικές εταιρίες ως έναντι των μελλοντικών πωλήσεών τους στην επαρχία] θα πρέπει να καταβάλλονται 2 ημέρες μετά την απόσυρση»⁶⁹. Με αυτό τον τρόπο κατά τον συμμετέχοντα, «θα μειωθεί ή/και θα εκλείψει η «σχέση δέσμευσης των εκδοτικών εταιριών» με την Άργος και θα μειωθεί δραστηρικά το υψηλό κόστος μετακίνησης»⁷⁰.
28. Τέλος, το ως άνω φυσικό πρόσωπο επισημαίνει ότι πρέπει να αλλάξει ο τρόπος υπολογισμού της αμοιβής των υποπρακτόρων και υποδιανομέων, και να ανεξαρτητοποιηθεί η αμοιβή τους από το μέγεθος των πωλήσεων εντύπων. Εξαιρέση σε αυτό, κατά τον ίδιο, πρέπει να αποτελέσουν τα τελικά σημεία, για τα οποία μάλιστα προτείνει να αυξηθεί η προμήθεια που παρακρατούν ως αμοιβή σε σχέση με την ισχύουσα. Προτείνει επίσης την κατάργηση όρων αποκλειστικότητας μεταξύ Άργος και υποπρακτόρων και υποδιανομέων της, καθώς και μεταξύ της Άργος και των εκδοτικών εταιριών καθώς και την απαγόρευση στους υποπράκτορες/υποδιανομείς να αρνηθούν συνεργασία με έτερο πρακτορείο ή τρίτη εταιρία που θα επιλέξουν οι εκδοτικές εταιρίες για τη διανομή των εντύπων τους. Θέτει επιπλέον το ερώτημα του κατά πόσο υφίσταται η υποχρέωση «καθολικής υπηρεσίας» από ένα Πρακτορείο Διανομής Τύπου», υπό την έννοια να μπορούν διαφορετικά πρακτορεία να δραστηριοποιούνται σε περιορισμένη γεωγραφική περιοχή⁷¹.

⁶⁸ Ο. π. βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 3489/19.04.2021 επιστολή του φυσικού προσώπου.

⁶⁹ Ο. π.

⁷⁰ Ο. π.

⁷¹ Ο. π.